

EFG-loven eller lærlingeloven. I henhold til medhjælperloven er en medhjælper, der ulovligt forlader tjenesten, pligtig at betale arbejdsgiveren 2 måneders løn, hvis arbejdsforholdet er indgået for mere end 1 måned. Medhjælperen er forpligtet til at betale arbejdsgiveren 2 måneders løn, hvis medhjælperen forlader tjenesten bare 1 dag før det aftalte. Dette er ikke i overensstemmelse med almindelige erstatningsregler, hvor kun de faktiske tab erstattes. Erstatningspligten er gensidig, men ulige nemmere at betale for arbejdsgiveren end for medhjælperen.

Om medhjælperens værelse siger medhjælperloven, at dette ikke må have adgang fra stalden, at det skal kalkes mindst 1 gang årligt, og at der skal forefindes vaskestel. Arbejdsgiveren kan i øvrigt bortvise medhjælperen, hvis denne groft krænker husordenen.

I ferispørgsmål er medhjælperne ikke henhørende under ferieloven, men under medhjælperloven, der kun giver medhjælperne ret til 9 sammenhængende feriedage, hvor andre lønmodtagere ifølge ferieloven har ret til 18 sammenhængende feriedage. Medhjælperloven omfatter en stadig mindre gruppe, men loven giver anledning til mange misforståelser og problemer for både arbejdstagere og arbejdsgivere i landbruget, hvorfor denne særlov bør ophæves.

Ved en overførsel til EFG-loven eller lærlingeloven sikres de unge i den fremtidige landmandsuddannelse overenskomstmæssig løn. Ved overførslen sikres de unge sædvanlig ugentlig arbejdstid. I den foreslåede uddannelsesmodel vil der ske et betydeligt samspil mellem praktikperioderne og skoleopholdene, idet praktikværternes bedømmelser af eleverne afleveres til skolerne, der kan bruge dem til vurdering af elevens praktiske evner og færdigheder og derefter eventuelt forbedre svage områder. Eleverne giver endvidere evaluering af både praktik- og skoleophold. Ved samarbejdsorganet »skolerådet« sikres et godt samarbejds-klima på skolerne, idet alle problemer kan diskuteres her.

Den enkelte skole kan tilbyde valgfri almene fag inden for de givne rammer, hvorved den enkelte skole kan skabe sin egen profil i lighed med de nuværende forhold under højskoleloven. Ved oprioriteringen af de almene fag tilsigtes at give de unge interesse og forudsætninger for at deltage i samfundslivet. Projektarbejdet skal opøve elevens evne til at foretage selvstændige dispositioner med overblikket i behold. Ved gruppearbejde, undervisning i andelsorganisering og lignende skal de unge trænes i at organisere sig og arbejde sammen.

Under alle skoleophold i den faglige landmandsuddannelse, bortset fra EFG-basisåret, ydes løn til eleverne. Som følge af overgangen til tekniske skoler betales af elever, der modtager kost og logi på skolen, kun 31 kr. pr. skoledag for dette ifølge gældende takst.

Landmandsuddannelsen i sin nuværende udformning og med de nuværende arbejdsvilkår har vist sig ikke at være tiltrækkende for unge. Den nuværende landmandsuddannelse kan ikke engang dække landbrugets behov for kvalificeret arbejdskraft. Fra flere dele af landet meldes der nu om akut mangel på kvalificerede medarbejdere til landbruget. Det vides, at der allerede er sket salg af besætninger med den direkte begrundelse, at der ikke kunne skaffes kvalificeret arbejdskraft til pasning af dyrene.

Mange unge ønsker imidlertid en landmandsuddannelse, hvilket kan ses af, at 2.100 unge hvert år gennemgår landbrugets grundskole efter at have været i praktik mindst ½ år. Men af disse 2.100 kommer kun de 1.200 på landbrugets driftslederskole, og der sker således et frafald på 40 pct. midtvejs i landmandsuddannelsen på grund af de utilfredsstillende vilkår, der bydes eleverne i uddannelsen. Af de 1.200, der fuldfører landmandsuddannelsen, fortsætter kun ca. 700 i landbruget. Dette antal er slet ikke nok til at dække landbrugets behov for arbejdskraft og behovet for unge landmænd til generationsskiftet i dansk landbrug. Også derfor må der etableres en fagligt forsvarlig landmandsuddannelse under ordnede løn- og arbejdsvilkår, der kan tiltrække det nødvendige antal unge også fra ikke-landbomiljøer og fastholde dem i uddannelsen.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad 1

Ved oprettelsen af en faglig landmandsuddannelse under direktoratet for erhvervsuddannelser sikres en landmandsuddannelse samme vilkår som andre faglige uddannelser. En mulig uddannelsesmodel for den faglige landmandsuddannelse med 2 indgange fremgår af den grafiske fremstilling. Som en konsekvens af overførslen af landmandsuddannelsen til EFG-loven og lærlingeloven ophæves medhjælperloven, der hidtil har udgjort lovgrundlaget for størstedelen af ansættelsesforholdene mellem arbejdsgivere og landbrugsmedhjælperne. Med ophævelsen af medhjælperloven fjernes den hidtidige lovgivningsmæssige diskrimination af landbrugsmedhjælperne og andre henhørende under denne lov.